

Uchwała Nr 218/XXXI/2017
Rady Powiatu Skarżyskiego
z dnia 30 marca 2017 roku

w sprawie: odmowy uwzględnienia wezwania do usunięcia naruszenia prawa w Uchwale Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017.

Na podstawie art. 87 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U z 2016r.,poz.814 ze zm.) w związku z art. 94 ust.1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001r.- Prawo farmaceutyczne (tj .Dz.U z 2016r., poz. 2142 ze zm.)

Rada Powiatu Skarżyskiego u c h w a l a, co następuje:

§ 1.

Odmawia się uwzględnienia wezwania SKOFARM” Spółki z o.o z/s w Skarżysku – Kamiennej, Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego „KMP”- Grabowski, Józwiak Spółki jawnej z/s w Skarżysku – Kamiennej, Pani Justyny Murlak -Szpetko współwłaścicielki Apteki „ARNIKA” z/s w Skarżysku –Kamiennej, „AT-FARM” Spółki z o.o z/s w Kielcach, Apteki „Na Zachodnim” Katarzyna Józwiak Spółki jawnej z/s w Skarżysku – Kamiennej, Apteki Elżanowska Spółki jawnej z/s w Skarżysku – Kamiennej, Apteki mgr Teresy Wysmolińskiej Spółki jawnej z/s w Skarżysku – Kamiennej, COM – POSITUM Skarżysko Spółki z o.o z /s w Skarżysku – Kamiennej, do usunięcia naruszenia prawa w wyniku podjęcia Uchwały Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017 i odmawia się uchylecia tej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Powiatu Skarżyskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Powiatu Skarżyskiego

Bożena Betkowska

UZASADNIENIE

Do Rady Powiatu Skarżyskiego zostało skierowane wezwanie do usunięcia naruszenia prawa w wyniku podjęcia Uchwały Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego w dniu 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017 z wnioskiem o uchylenie tej uchwały.

Wezwanie zostało złożone **w dniu 6 marca 2017r.** przez „SKOFARM” Spółkę z o.o z/s w Skarżysku -Kamiennej, Aptekę „Na Zachodnim” Katarzyna Józwiak Spółkę jawną z/s w Skarżysku – Kamiennej, Aptekę Elżanowska Spółkę jawną z/s w Skarżysku – Kamiennej, Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe „KMP”-Grabowski, Józwiak Spółkę jawną z/s w Skarżysku – Kamiennej, P. Justynę Murlak - Szpetko współwłaścicielkę Apteki „ARNIKA” z/s w Skarżysku – Kamiennej, natomiast **w dniu 8 marca 2017r.** przez AT-FARM Spółkę z o.o z/ w Kielcach oraz Aptekę mgr Teresy Wysmolińskiej Spółkę jawną z/s w Skarżysku – Kamiennej, oraz w dniu 14 marca 2017r. przez COM – POSITUM Skarżysko Spółkę z o.o z /s w Skarżysku - Kamiennej.

Treść wezwań wyżej wskazanych pomiotów skierowanych do Rady Powiatu Skarżyskiego jest tożsama, wezwania zawierają te same zarzuty, z takim samym ich uzasadnieniem, jak również wniosek z nich wypływający jest tożsamy. Te okoliczności uzasadniają podjęcie decyzji Rady Powiatu Skarżyskiego w jednej uchwale, a odmowa uwzględnienia wezwania wraz z argumentacją odnosi się do każdego podmiotu składającego wezwanie do usunięcia naruszenia prawa.

Według art. 87 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą podjętą przez organ powiatu w sprawie z zakresu administracji publicznej może, po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia, zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.

Zdaniem skarżących uchwała Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017 narusza art. 94 ustawy – Prawo farmaceutyczne, jak również art. 64 i art. 66 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wniosek i argumentacja skarżących nie zasługuje na uwzględnienie.

Uchwała Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017, została podjęta w oparciu o przepis art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2011r –Prawo farmaceutyczne.

Ustawodawca w art. 94 ust.1 ustawy wskazał, że rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek ogólnodostępnych.

Natomiast procedura podejmowania uchwały ustalającej rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych została określona w art. 94 ust.2 ustawy.

Odnosząc się do zarzutów wezwania do usunięcia naruszenia prawa Rada Powiatu Skarżyskiego wyjaśnia na wstępie, iż przystępując do prac nad projektem uchwały, Zarząd Powiatu Skarżyskiego dokonał ustalenia stanu faktycznego istniejącego na terenie powiatu, to jest ustalenie godzin, w jakich dotąd otwarte były apteki ogólnodostępne. Dokonując wyboru miejscowości w powiecie skarżyskim, w której pełnione będą dyżury aptek,

kierowano się możliwościami zapewnienia jak najlepszego i najszybszego skorzystania z usług farmaceutycznych wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Ustalono, że najlepiej warunki te spełnia m. Skarżysko – Kamienna.

Przed podjęciem przedmiotowej uchwały zasięgnięto opinii Wójta Gminy Bliżyn, Łączna, Skarżysko Kościelne, oraz Burmistrza Miasta i Gminy Suchedniów i Prezydenta m. Skarżyska -Kamiennej oraz Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej, przesyłając im projekt uchwały (tożsamy z treścią uchwały podjętej w dniu 28 listopada 2016r.). Opinie tak organów wykonawczych gmin, jak i Rady Aptekarskiej były aprobujące projekt w przedstawionej treści, nie kwestionowano zapisów uchwały.

Zatem Rada Powiatu Skarżyskiego, jako jedyny podmiot kompetentny do określenia rozkładu godzin pracy aptek na terenie powiatu skarżyskiego podejmując przedmiotową uchwałę spełniła wymóg zasięgnięcia opinii organu wykonawczego gmin z terenu powiatu skarżyskiego i samorządu aptekarskiego i co jest w sprawie istotnym zarówno organa gminy, jak i samorząd aptekarski nie kwestionowali zapisów uchwały, co miało znaczenie dla Rady podczas debaty nad tą uchwałą.

W tym miejscu należy wskazać na stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego w wyroku z dnia 13 sierpnia 2013r., II GSK 585/12, w którym Sąd jednoznacznie potwierdził, iż „procedura podejmowania uchwały ustalającej rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych (...) przewiduje jedynie zasięgnięcie opinii organu wykonawczego gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego”.

W uzasadnieniu tego wyroku wskazano również, że organ podejmując uchwałę nie może brać pod uwagę hipotetycznych trudności, jakie może mieć podmiot prowadzący aptekę w zrealizowaniu obciążającego go, a wynikającego z art.92 ustawy – Prawo Farmaceutyczne obowiązku obecności farmaceuty w godzinach czynności apteki. Zapewnienie obecności takiej osoby jest jedynie kwestią organizacyjną i sposób jej rozwiązania zależy od decyzji podmiotu prowadzącego aptekę.

W uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego dnia 9 listopada 2011r., II GSK 1136/10 zawarto pogląd, iż....”uchwała rady podjęta w trybie art. 94 ust.2 ustawy- Prawo farmaceutyczne, jest adresowana do podmiotu prowadzącego aptekę. To podmiot prowadzący aptekę powinien tak organizować jej funkcjonowanie, aby spełniać wymagania określone w rozdziale 7 ustawy ...

Zatem przywołane przez skarżących trudności w zapewnieniu fachowej kadry i organizowaniu bezpiecznej pracy apteki podczas dyżuru w dniach wyznaczonych przedmiotową uchwałą Rady nie zasługują na uwzględnienie.

Uchwała Rady Powiatu Skarżyskiego objęta wezwaniem stanowi akt prawa miejscowego ograniczający ze swojej istoty swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, został on wydany na podstawie ustawy Prawo farmaceutyczne (art. 94 ust. 2) i mieścił się w jej granicach.

Z przepisów ustawy Prawo farmaceutyczne wypływa również i ten wniosek, że prowadzący aptekę nie może samodzielnie określać godzin świadczenia przez nią usług.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 grudnia 2011r , II GSK 1338 /10 wskazał, że „... *ustalenie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, w drodze uchwały rady powiatu, niewątpliwie stanowi ograniczenie swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Przedsiębiorca prowadzący aptekę ogólnodostępną nie może bowiem samodzielnie wyznaczać ram czasowych jej funkcjonowania . Podkreślenia jednak wymaga, że prowadzenie apteki ogólnodostępnej, będącej placówką ochrony zdrowia publicznego, z istoty rzeczy związane jest z pewnymi ograniczeniami. Wspomniane ograniczenia, dotyczące określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, ustanowione zostały w drodze ustawy (art. 94 ust.1 ustawy - Prawo farmaceutyczne) i były konieczne dla ochrony zdrowia publicznego. Zapewnienie dostępności świadczenia usług farmaceutycznych, w tym także w porze nocnej i w dni wolne od pracy mieści się w pojęciu ochrony zdrowia publicznego. Ograniczenie swobody działalności gospodarczej polegające na ustaleniu harmonogramu godzin pracy apteki ogólnodostępnej nie narusza istoty tej wolności. Podmiot prowadzący tą aptekę w godzinach określonych w rozkładzie uchwalonym przez radę powiatu, nie jest pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej , a jedynie dotyczą go pewne ograniczenia w zakresie czasu funkcjonowania apteki”.*

Zatem ograniczenia dotyczące określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych ustanowione zostały w drodze ustawy art. 94 ust.1 ustawy Prawo farmaceutyczne i wynikały z potrzeby ochrony zdrowia publicznego.

Rada Powiatu nie podziela zarzutu naruszenia interesu prawnego polegającego na podjęciu uchwały z naruszeniem norm prawa pracy w zakresie czasu pracy oraz bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ingerencji w prawa własności chronione przepisami art. 60 i art. 66 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W ocenie Rady Powiatu Skarżyskiego zarzuty wezwania skarżących nie znajdują oparcia w przepisie art. 94 ust.1 i 2 ustawy Prawo farmaceutyczne. Z treści przepisu art. 94 ust. 2 w zw. z art. 94 ust.1 ustawy - Prawo farmaceutyczne wynika bezspornie, że Rada Powiatu jest organem uprawnionym do określenia godzin pracy aptek ogólnodostępnych dostosowanego do potrzeb ludności i zapewniającego dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy.

Zatem Rada Powiatu Skarżyskiego w oparciu o ten przepis posiadała (i posiada) legitymację do ustalania (narzucania) aptekom ogólnodostępnym rozkładu czasu pracy w warunkach zwykłych oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, przy czym rozkład ten winien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewnić dostępność również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

Ustawodawca położył nacisk nie na interes osób prowadzących apteki, lecz na interes ludności, poprzez zapis „dostosowany do potrzeb ludności”, „zapewnić dostępność świadczeń”. Natomiast to, czy i w jakim zakresie możliwość ta będzie wykorzystana nie może mieć istotnego znaczenia (vide: wyrok WSA w Poznaniu z dnia 11 czerwca 2014r., IV SA/Po169/14). Także trudności w zapewnieniu fachowej kadry oraz bezpiecznych warunków pracy w czasie dyżuru w dni wyznaczone uchwałą rady spoczywa wyłącznie na właścicielu prowadzącego aptekę , a teza ta pozostaje w zgodności z orzecznictwem sądowym (vide: uzasadnienie wyroku NSA z dn. 13.08.2013r II GSK 585/12, uzasadnienie

wyroku NSA z dnia 9.11.2011r., II GSK 1136/10, wyrok WSA w Kielcach z dnia 30.09.2008r II SA/KE 388/08).

Dlatego też Rada Powiatu Skarżyskiego ustalając rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego w normalnych codziennych warunkach kierowała się przede wszystkim koniecznością dostosowania pracy aptek do potrzeb ludności, zaś ustalając rozkład godzin pracy aptek w porze nocnej i w inne dni wolne od pracy dodatkowo zapewnieniem dostępności usług farmaceutycznych przez cały czas i potrzebą stworzenia możliwości najszybszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy farmaceutycznej, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek ogólnodostępnych.

Zawarta w treści wezwania argumentacja skarżących, iż stan nadzwyczajny tj. sytuacja zagrażająca zdrowiu lub życiu człowieka stwarza konieczność udania się "do szpitalnego oddziału ratunkowego, a nie do apteki" nie zasługuje na uwzględnienie.

Apteki są placówkami ochrony zdrowia publicznego, w których są świadczone usługi, wobec czego zapewnienie dostępności tych świadczeń nie powinno być uzależnione od możliwości uzyskania pomocy we wskazanym czasie w placówkach służby zdrowia. Na szczególną rolę aptek wskazuje art. 96 ust.2 ustawy - Prawo farmaceutyczne, który zezwala na wydanie przez farmaceutę w przypadku nagłego zagrożenia życia lub zdrowia produktu leczniczego zastrzeżonego do wydawania na receptę, bez recepty. Istotne znaczenie ma również możliwość uzyskania szybkiej porady farmaceuty, który dysponuje fachową i praktyczną wiedzę. Zapewnienie dostępu do świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej i w dni wolne od pracy stanowi realizację ważnego interesu publicznego, jakim jest ochrona zdrowia i życia obywateli, co znalazło odzwierciedlenie w ustalonym przez Radę rozkładzie godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017.

Nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja skarżących, iż w powiecie skarżyskim dla spełnienia przesłanki dostosowania godzin pracy aptek ogólnodostępnych do potrzeb ludności wystarczającym jest ustalenie, by apteki dyżurowały w dni powszednie, w niedziele i dni wolne od pracy do godz. 21.00. Taka teza pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią art. 94 ust.1 ustawy – Prawo farmaceutyczne, bowiem rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, a zatem także po godzinie 21.00.

Na marginesie należy wskazać, iż uchwała rady określająca dyżury aptek bez ustalenia rozkładu pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej, niedzielę, święta i dni wolne od pracy, jak nakazuje art. 94 ust.2 ustawy prawo farmaceutyczne, więc bez określenia godzin, w jakich konkretne apteki miałyby w tym czasie pracować, narusza w tym zakresie treść tego przepisu i podlega uchyleniu jako sprzeczna z prawem. Pełnienie dyżurów nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych i do kierownika apteki należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować (vide: wyrok WSA w Kielcach z dnia 30 września 2008r. II SA/Ke 388/08).

Reasumując w ocenie Rady Powiatu Skarżyskiego zarzuty skarżących nie znajdują oparcia w treści art. 94 ust.1 i ust.2 ustawy Prawo farmaceutyczne i stwierdzić należy, że nie doszło do naruszenia interesu prawnego skarżących, co sprawia, że wniosek o uchylenie Uchwały Nr 191/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 listopada 2016r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017 jest niezasadny.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu skarżyskiego na rok 2017 ujęty w przedmiotowej uchwale został ustalony proporcjonalnie i adekwatnie na potrzeby zapewnienia ludności dostępu do usług farmaceutycznych, a podział tego obowiązku został przyjęty na jednakowych zasadach dla wszystkich aptek ogólnodostępnych usytuowanych na terenie m. Skarżyska-Kamiennej.

Z powyżej wskazanych powodów, uwzględnienie wezwania do usunięcia naruszenia prawa nie jest możliwe.